

Bilag 2: Information, effekter og data om uddannelse i beskæftigelsessystemet

Læsevejledning

Faktaarket samler en række relevante informationer som baggrundsmateriale til udvalgets drøftelse af uddannelse for jobparate ledige.

Bilag A opsamler konklusionerne fra 2 af fem analyser som led i 1. del af Styrelsens for Arbejdsmarked og Rekrutterings serviceeftersyn på den danske uddannelsesindsats. Dette afsnit kan med fordel læses til brug for drøftelserne på BIU-mødet.

Bilag B og C indeholder baggrundstal for henholdsvis forvaltningens økonomital for de jobparate ledige i perioden 2018-2020. Disse 2 bilag kan med fordel anvendes som opslagsværk efter behov.

Bilag D, E og F giver et overblik over uddannelsessystemet (det ordinære uddannelsessystem & voksen- og efteruddannelsessystemet) samt beskæftigelsespolitiske uddannelsesordninger for ledige. Disse 3 bilag kan tilsvarende med fordel anvendes som et opslagsværk efter behov.

Med beskæftigelsesreformen i 2014 besluttede forligskredsen, at der skulle gennemføres et '360-graders' eftersyn af uddannelsesindsatsen. Nedenfor opsummeres konklusionerne fra 3 af de 5 analyser som udgør første del af serviceeftersynet af uddannelsesindsatsen. De 3 analyser er udvalgt fordi de beskæftiger sig med henholdsvis effekter af uddannelsesindsatsen, de lediges motivation med mere, som er relevant ift. arbejdet med prioritering af forvaltningens uddannelsesbudget.

1.1. Den regionale uddannelsesliste – udbredelse, udvikling og effekter (VIVE)

Formål med analysen:

- At undersøge den relative effekt af kurser under den regionale uddannelsespulje (RU), sammenlignet øvrige aktiveringstilbud.

Opsummering af resultater:

- Kurser under den regionale positivliste har en bedre effekt end traditionel vejledning og opkvalificering.
- Ledige deltagere i kurser under den regionale uddannelsespulje (RU) har en højere beskæftigelse og lavere ledighed i 1-2 år efter kursusstart end lignende ledige, der påbegynder andre typer af aktivering.
- Målt over 12 måneder opnår den ledige, der har påbegyndt et RU-kursus, ca. 2 ugers mere beskæftigelse end ledige, der deltager i et virksomhedsrettet tilbud. Ledige, der deltager i et virksomhedsrettet tilbud, indhenter dog deltagerne i RU-kurser, så beskæftigelsen nærmer sig hinanden efter 12-18 måneder. Ift. private virksomhedsrettede tilbud sker dette allerede efter 6 måneder.
- Den lediges uddannelsesniveau har betydning for effekten af RU-kurset således, at ledige med folkeskolen som det højeste uddannelsesniveau har den bedste beskæftigelseeffekt af kurset.
- For **ufaglærte** ledige giver deltagelse i kurser under RU en højere beskæftigelse end alle andre former for aktivering.
- For ledige med **videregående uddannelse** har deltagelse i kurser under RU kun en bedre effekt end deltagelse i vejlednings- og opkvalificeringsforløb.
- Der er ingen positiv beskæftigelseeffekt af deltagelse i RU-kurser på videregående niveau (master, diplom eller akademi uddannelser).
- **Konklusion:** "Set ift. den traditionelle vejlednings- og opkvalificering er der således ingen tvivl om, at de mere målrettede kurser under den regionale uddannelsespulje er mere effektive, idet den efterfølgende beskæftigelsesgrad bliver højere i hele den observerede periode." (VIVE, Den regionale Uddannelsespulje, s.8).
- Analysen konkluderer, at ledige der får et af de mere målrettede kurser under den regionale uddannelsespulje i gennemsnit, opnår 3,2 ugers mere beskæftigelse over en 12 måneders måleperiode end ledige der får et 'traditionelt' vejlednings- og opkvalificeringskursus.

1.2. Borgeranalyse – motivation og barrierer (Epinion)

Formål med analysen:

- At undersøge motivation og oplevede barrierer hos dagpengemodtagerne med behov for uddannelse. Undersøgelsen omfatter alle dagpengemodtagere men med fokus på den andel, der har størst uddannelsesbehov. Generelt er der stor interesse for uddannelse blandt alle dagpengemodtagere.

Motivation

- Dagpengemodtagere mellem 30-50 har størst interesse for uddannelse. Gruppen over 50 år mindst.
- Dagpengemodtagere med udfordringer i de basale kompetencer har markant højere interesse for opstart af læse-, skrive og regnekurser, ordblindetest og ordblindkurser samt danskkurser.
- Det er under en tredjedel af gruppen, der selv vurderer, at de har svært ved at læse og skrive, der ønsker at påbegynde et læse-, skrive og regnekursus m.m.

Viden

- Gruppen af dagpengemodtagerne med det største uddannelsesbehov har samlet en lavere forventning om at kunne mestre en uddannelse. men de oplever oftere at blive opfordret til uddannelse af deres private netværk og/eller jobcenter og a-kasse til at påbegynde uddannelse, sammenlignet med dagpengemodtagerne generelt.
- Over halvdelen af de interviewede dagpengemodtagere med størst uddannelsesbehov føler sig utilstrækkeligt hjulpet med viden om uddannelsesmuligheder af jobcentret.
- Dagpengemodtagere med det største uddannelsesbehov har oftere kendskab til mulighederne for læse-, skrive- og regnekurser m.m. Under en sjettedel af dagpengemodtagerne som selv vurderer at have udfordringer ift. at læse, skrive og regne, har kendskab til de konkrete kurser.

Økonomi

- Størrelsen på den økonomiske forsørgelse under længevarende uddannelse har betydning for hvor stor en andel af dagpengemodtagere, der vurderer at ville have råd til at påbegynde en uddannelse.
- De ledige med det største uddannelsesbehov vurderer sjældnere at have råd til at påbegynde en uddannelse.

Dårlige skoleerfaringer

5 pct. af dagpengemodtagerne angiver at have dårlige skoleerfaringer. For gruppen med størst uddannelsesbehov er tallet 10 pct. For denne gruppe kan måles en signifikant sammenhæng mellem dårlige skoleerfaringer og lavere interesse for at påbegynde en uddannelse.

Bilag B: Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens uddannelsesbudget.

Tabel 1: Ordinær uddannelse for jobparate ledige, regnskab 2018, prognose 2019 samt budget 2020

UDDANNELSESTYPE	Regnskab 18 (i mio. kr.)	Prognose 19 (i mio. kr.) *	Budget 20 (i mio. kr.)
6 ugers jobrettet uddannelse**	16	13	13
Ordinær uddannelse -puljer***	11	21	21
Ordinær uddannelse	40	37	34
I alt	67	71	69

* Der er tale om en prognose for forbruget i 2019. Det betyder, at de endelige årsregnskabstal for ordinær uddannelse kan afvige fra prognosetallene i tabellen.

** Faglærte og ufaglærte ledige samt faglærte ledige med kort videregående uddannelse har ret til 6 ugers jobrettet tilbud efter 5 ugers ledighed. Den ledige kan vælge uddannelsesforløb ud fra en positivliste, som omfatter AMU-kurser, enkeltfagskurser og udvalgte kurser på akademikerniveau. Midlerne er 'reserverede' i jobcentrets budget i den forstand, at de ledige har ret til tilbuddet.

*** Uddannelseskøb omfattet af blandt andet den regionale pulje. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen modtager 80 pct. af udgiften i refusion med ca. 1 års forsinkelse.

Faktaboks om uddannelsesøkonomien

- På landsplan er brugen af uddannelse faldet siden beskæftigelsesreformen.
- Siden 2014 er antallet af dagpengemodtagere faldet med 37 pct. på landsplan. Antallet af fuldtidspersoner i uddannelse er i perioden derimod faldet med 55.000 til 27.000 fuldtidsaktiverede, svarende til 51 pct. ('Kortlægning af hvem der får en uddannelse i beskæftigelsessystemet', Deloitte, s. 3)
- BIF's samlede forbrug på ordinær uddannelse til de jobparate kontanthjælpsmodtagere samt dagpengemodtagere i 2018 var 67 mio. kr. I BIF's uddannelsesbudget 2020 er der afsat 69 mio. kr. til de jobparate kontanthjælpsmodtagere samt dagpengemodtagere.
- Udgiftsposten '6 ugers jobrettet uddannelse' er en budgetpost forvaltningen har begrænset råderum over, da der er tale om en ret til dagpengemodtagere, som a-kasserne administrerer.

Bilag C: Antal ledige i uddannelse samt effekten heraf i Jobcenter København

Tabel 2: Antal dagpengemodtagere i uddannelse samt effekt heraf i Jobcenter København 2018

2018		
	Antal aktiverede	Andel i beskæftigelse 3 mdr. efter aktivering (pct.)
Ordinær uddannelse i alt	2.325	28,7
Almen voksenuddannelse (AVU)	138	27,1
Arbejdsmarkedsuddannelse (AMU)	642	27,0
Erhvervsuddannelse (EUD) m.v.	145	47,4
Social- og sundhedsuddannelser (SOSU)	26	68,4
Udd. på videregående niveau (KVU, MVU, LVU)	257	28,4
Øvrige ordinære uddannelser	203	27,1
Læse-, skrive-, regne- og ordblindekurser*	241	.
Danskuddannelse*	926	.

Kilde: Jobindsats

*Der er sket en fejl i STAR's måling som betyder, at det der ikke kan opgøres 'andel i beskæftigelse' på de to kategorier af aktiveringstilbud. STAR arbejder på at rette fejlen.

Tabel 3: Antal jobparate kontanthjælpsmodtagere i uddannelse samt effekt heraf i Jobcenter København 2018

2018		
	Antal aktiverede	Andel i beskæftigelse 3 mdr. efter aktivering (pct.)
Ordinær uddannelse i alt	245	24,6
Almen voksenuddannelse (AVU)	12	37,5
Arbejdsmarkedsuddannelse (AMU)	167	19,6
Erhvervsuddannelse (EUD) m.v.	10	28,6
Social- og sundhedsuddannelser (SOSU)	8	85,7
Udd. på videregående niveau (KVU, MVU, LVU)	15	8,3
Øvrige ordinære uddannelser	7	50,0
Læse-, skrive-, regne- og ordblindekurser*	-	-
Danskuddannelse	34	17,2

Kilde: Jobindsats

*Der er for få observationer i datasættet til at der kan opgøres 'antal af aktiverede og 'andel i beskæftigelse ifølge STAR'.

Bilag D: Oversigt over det ordinære uddannelsessystem/voksen- og efteruddannelsessystem fordelt på grundskole, gymnasiale uddannelser, mv.

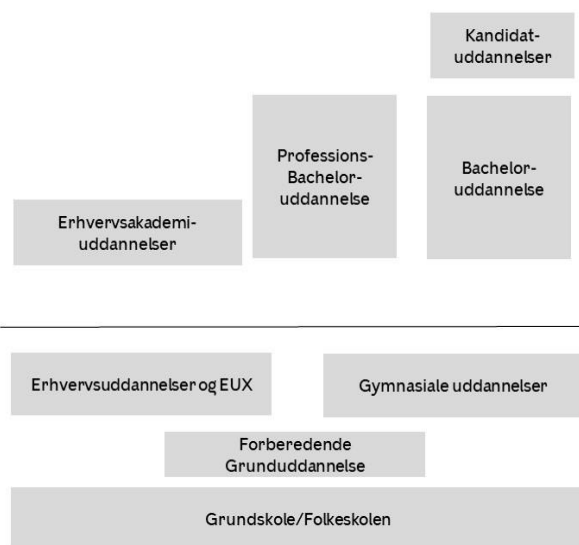
1) Det ordinære uddannelsessystem

- Folkeskolen
- Ungdomsuddannelserne
- De videregående uddannelser

2) Voksen- og efteruddannelsessystemet

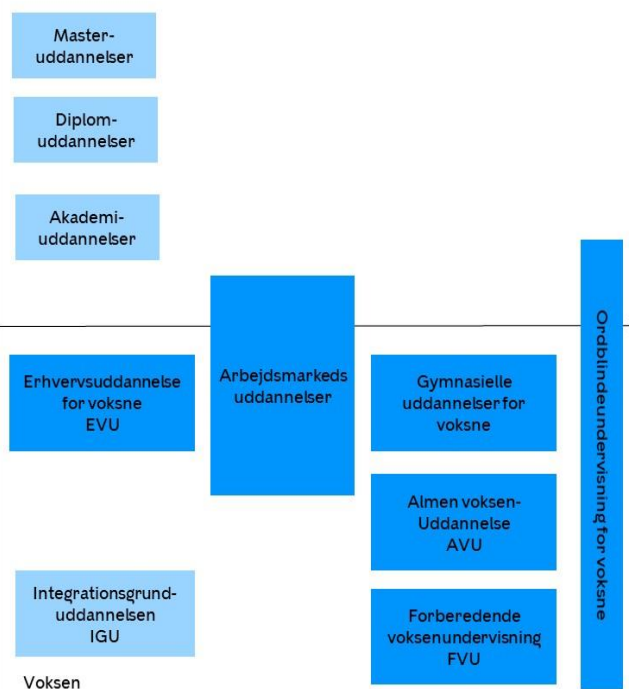
- Voksen- og efteruddannelsessystemet er et parallelt uddannelsessystem, der muliggør uddannelse og efteruddannelse gennem hele livet.

Det ordinære uddannelsessystem

Grundskole og ungdom

Voksen- og efteruddannelsessystemet

Voksen

Kilde: Uddannelsesguiden

Arbejdsmarkedsuddannelser (AMU)

- Tilbud til voksne over 18 år.
- Kortere arbejdsmarkedsrettede kurser der kan sættes sammen efter behov.
- Rettet mod ufaglærte og faglærte.
- F.eks. truckcertifikat og hygiejnekursus.

Almen Voksenuddannelse (AVU)

- Tilbud til voksne over 25 år der gerne vil forbedre sig i et/flere fag svarende til 9. eller 10. klasses niveau.
- Varighed: 6 mdr. til 1 år.
- Undervisning på landets voksenuddannelsescentre

Forberedende Voksenundervisning (FVU)

- Tilbud til voksne over 25 år svarende til grundskoleniveau.
- Læse, skrive og regnekurser.
- Danskuddannelse for voksne udlændinge med dansk som andet sprog.
- 30-60 timer typisk pr. trin.
- Kan foregå på uddannelsessted, arbejdsplads eller voksenuddannelsescenter.

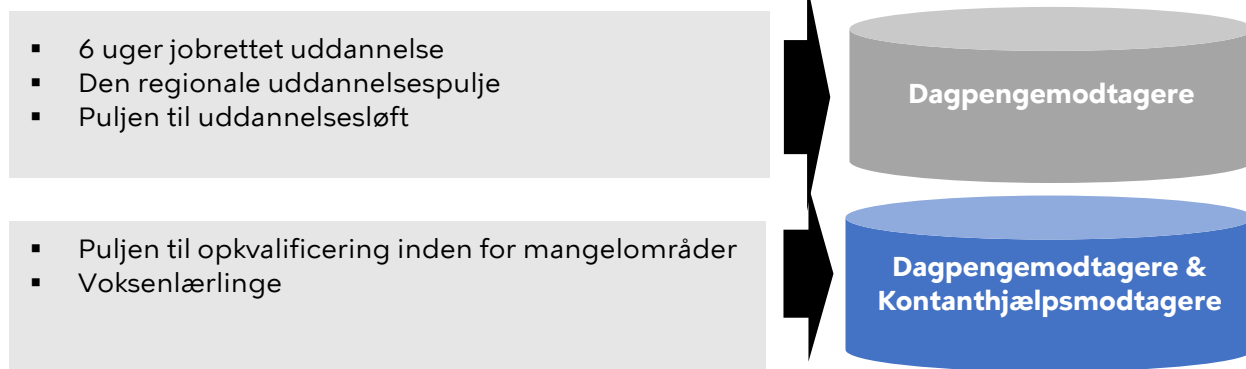
Ordblindeundervisning (OBU)

- Særligt tilrettelagt undervisning for voksne.
- Undervisningen foregår på små hold
- Undervisningen har til formål at afhjælpe eller begrænse deltagerens læse, skrive eller regnevanskeligheder.
- Voksenuddannelsescentrene har ansvaret for at udbyde OBU.

Erhvervsuddannelser for voksne (EUV)

- Tilbud til voksne over 25 år.
- Varighed mellem 2 - 4 år afhængig af uddannelse og erhvervs erfaring.
- Kombineret praktik og skoleundervisning.
- Over 100 forskellige uddannelser fordelt på 4 områder.

Bilag F: Centrale uddannelsesordninger inden for beskæftigelsesområdet mhp. tilvejebringelse af kompetenceløft af jobparate ledige

6 ugers jobrettet uddannelse

- Ufaglærte og faglærte ledige samt faglærte ledige med kort videregående uddannelse, har ret til et 6 ugers tilbud/kursus.
- Kurserne kan samlet set have en varighed på op til seks uger og skal afholdes inden for en referenceperiode på ni måneder for ledige over 25 år og seks måneder for ledige under 25 år.
- Den landsdækkende positivliste for 6 ugers jobrettet uddannelse afgrænser, hvilke tilbud/kurser der er omfattet af ordningen.

Den regionale uddannelsespulje

- Formålet med puljen er at understøtte, at flere dagpengemodtagere får tilbud om opkvalificering i form af korte erhvervsrettede uddannelsesforløb.
- Tilbuddet skal være omfattet af den regionale positivliste.
- Jobcentret modtager 80 pct. refusion inden for det tilsagte beløb.

Pulje til uddannelsesløft

- Som dagpengemodtager over 30 år under puljen til uddannelsesløft, modtager man en reduceret dagpengeydelse på højst 80 pct. af den maksimale dagpengesats.
- I visse tilfælde kan den ledige modtage 100 pct. af dagpengesatsen.
- Ordningen er målrettet ufaglærte ledige samt ledige med en 'forældet uddannelse'.

Pulje til opkvalificering inden for mangelområder

- Dagpengemodtagere med minimum 3 måneders sammenlagt forudgående ledighed.
- Puljen omfatter ansættelse inden for stillingsbetegnelser med rekrutteringsudfordringer, jf. mangelområderne på de regionale arbejdsmarkedsbalancer.
- Puljen udmøntes via tilsagn til kommunerne. Tilsagnet kan anvendes til opkvalificering af ledige med et konkret job indenfor et mangelområde i udsigt.

Pulje til opkvalificering inden for mangelområder

- Dagpengemodtagere med sammenlagt 3 måneders ledighed
- Kontanthjælpsmodtagere med minimum 3 måneders sammenlagt forudgående ledighed.
- Puljen omfatter ansættelse inden for stillingsbetegnelser med rekrutteringsudfordringer, jf. mangelområderne på de regionale arbejdsmarkedsbalancer.
- Puljen udmøntes via tilsagn til kommunerne. Tilsagnet kan anvendes til opkvalificering af ledige med et konkret job indenfor et mangelområde i udsigt.

Voksenlærlinge

- Dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere
- Voksenlærlingeordningen er målrettet ledige ufaglærte eller ledige med en forældet uddannelse. Voksenlærlingene skal være minimum 25 år.
- Voksenlærlinge indgår en uddannelsesaftale med en arbejdsgiver.
- Uddannelsesforløbet består af en kombination af skoleundervisning og praktik på arbejdspladsen.
- Voksenlærlinge får en løn, der svarer til fagets mindsteløn for ufaglærte.